

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

«Πες τους να μη με σκοτώσουν... τη μέρα της κατάρρευσης»

ΔΕΚΑΕΠΤΑ διηγήματα και ένα μυθιστόρημα ωστόσο αρκούν στον συγγραφέα που τα έγραψε να γίνει θρύλος.

Το «Πέδρο Πάραμο», ολιγοσέλιδο μυθιστόρημα στο οποίο κατόρθωσε ο συγγραφέας του, Χουάν Ρούλφο, να κλείσει όλη την ιστορία του Μεξικού και όλη την άβυσσο της ανθρώπινης ύπαρξης, έχει ως προάγγελό του τη συλλογή διηγημάτων (μοναδική στη συγγραφική διαδρομή του) «Ο κάμπος στις φλόγες».

Δεκαεπτά ιστορίες, επίσης ολιγοσέλιδες, που περικλείουν όλους τους τόπους και όλες τις θεματικές συγγραφικά που τον στοιχειώνουν. Αγονη γη και ανθρώπους αφημένους σε μια αλλόκοτη, παράλογη και άσπλαχνη μοίρα. Τα ρακώδη ιστορία που συμπαρασύρει και όλα τα κάνει κονιορτό:

«Γιατί εμάς μας έδωσαν να σπείρουμε αυτό το σπρώμα από χαλίκια;» «Ετσι μας έδωσαν αυτήν τη γη. Σ' ετούτο το καυτό καμίνι θέλουν να σπείρουμε σπόρους, μήπως και κάτι πιάσει και φυτρώσει». Διασαφηνίζει από τις πρώτες κιόλας σελίδες στο «Μας δώσανε τη

γη». Κάτι που συνεχίζεται ως φόντο από την πρώτη έως την τελευταία σελίδα. Στο «Μονοπάτι του Θεού» και στον απέλκειτο Κάμπο όλα είναι θάνατος και ενέδρα τυφλή: «Κάποιοι φτάσαμε στο Μεγάλο Υψωμα και σούρνοντας σαν τις οχιές περνούσαμε τις μέρες μας κοιτάζοντας τον Κάμπο, αυτό τον τόπο εκεί κάτω όπου είχαμε γεννηθεί κι είχαμε ζήσει και όπου τώρα μας περίμεναν να μας σκοτώσουν». Αντάρτες κι εκπρόσωποι του νόμου, ταπεινοί και καταφρονημένοι, νέοι που ελπίζουν σε μια αλλιώςτικη ζωή αλλά και πρόωρα αποκαμωμένοι γέροι.

Δαντική κόλαση

Στο διήγημα που έδωσε και τον τίτλο στη συλλογή, ο τόπος που τους έμελλε να ζήσουν φαντάζει ως ου-τόπος. Σαν δαντική κόλαση ή στην καλύτερη περίπτωση, τελικά, Καθατήριο: «Ετσι δεν έμενε για εμάς. Ίσως να μη μας έμενε ούτε καν εκείνο το κομμάτι γης που κάποτε θα χρειαζόμασταν για να μας θάψουν». Ποιητικότητα, με μουσικές μετρημένες σιωπές και γλώσσα βαθιά σαν την

Εκδ. «Πατάκη»,
σελ. 211, € 16.

ανάσα ρυθμική, με ζώντες και κοιμημένους να αποτελούν από κοινού «όλο το ανθρώπινο κοπάδι». Την ανθρωπογεωγραφία ενιαία και αδιάσπαστη: «Από το πρόσωπό της τρέχουνε ρυάκια βρόμικο νερό les κι έχει περάσει το ποτάμι από μέσα της».

Η επαρχία του Χαλίσκο, ο εμφύλιος, φτωχοί αγρότες και οικογενειακά μίσση και πάθη που φτάνουν στην αιμομιξία, ο θάνατος, η αγωνία και η ανθρώπινη οδύνη, η συλλογική φωνή της κοινότητας και η υπόκωφη κραυγή της ιστορίας, κατορθώνουν μέσα από την απόλυτα λιτή και κοφτή, ποιητική και βαθύτατη ανθρώπινη αρμονία και ομορφιά, να κάνουν το καθατήριο να λάμψει σαν γλωσσικός παράδεισος: «Κάποτε θα 'ρθει η νύχτα. Αυτό σκεφτόμασταν. Θα έρθει η νύχτα και θα μπορέσουμε να αναπαυτούμε...». Η Παναγιά στην

Αγωνα γη, άνθρωποι αφημένοι σε μια παράλογη μοίρα και η ταραχώδης ιστορία του Μεξικού στα διηγήματα του Χουάν Ρούλφο.

Τάλπα και η λατάρα να φτάσει κανείς «πριν της τελειώσουν τα θαύματα» στην «Τάλπα» καταλύουν τα σύνορα ηθικού και ανήθικου, της πραγματικής και της ασύλληπτου και ανείπωτου, πέραν του κόσμου τύπου αλλόκοτης αλλ' υπαρκτικής ωστόσο ζωής, με τους νεκρούς να ακούν, να κατανοούν και να κυριαρχούν σε μια πυρετική, κληρονομημένη ως προπατορικό αμάρτημα θανάσιμη ζωή, όπου και η παραμικρή στιγμή συγκίνησης που είναι επαναλαμβανόμενη και διαρκής, απομένει όπως είπε και ο Γκιστάβ Λε Κλεζό «τη μόνη μας ελπίδα σωτηρίας».

Ένα βιβλίο που αποτελεί ένα αυτοτελές συγγραφικό σύμπαν αλλά ταυτοχρόνως και ζωή σπαρταριστή. Που αναφέρεται στο Μεξικό και στη Λατινική Αμερική αλλά και σε όλη την ανθρώπινη Ιστορία και μοίρα. Συγγραφέας

που σε στοιχειώνει, ασυζητητί. Σε μια μετάφραση απολύτως εναρμονισμένη στη συγγραφική μουσική. Η Εφη Γιαννοπούλου και στο «Ο κάμπος στις φλόγες» όπως και στο «Πέδρο Πάραμο» έχει επιτελέσει -εκ του αποτελέσματος κρίνοντας- ένα μεταφραστικό θαύμα.

Οι επί μέρους τίτλοι των διηγημάτων: Mas δώσανε τη γη. Κουέστρα δε las Κομάδρες. Είναι που είμαστε φτωχοί. Ο άντρας. Το χάρμα. Τάλπα. Μακάριο. Ο κάμπος στις φλόγες. Pes τους να μη με σκοτώσουν. Λουβίνα. Η νύχτα που τον άφησαν μόνο. Πέρασμα του Βορρά. Θυμήσου. Δεν ακούς να γαβγίζουν τα σκυλιά. Η μέρα της κατάρρευσης. Η κληρονομιά της Ματλίντε Αρκάνχελ. Ανακλέτο Μορόνες, αποτελούν, όλα μαζί και το καθένα ξεχωριστά, ακόμα και η κάθε γραμμή χωριστά, μια βαθιά νυχιά στα σπλάχνα.

■ Ο Χουάν

Ρούλφο γεννήθηκε στις 16 Μαΐου 1917 στη μεξικανική επαρχία του Χαλίσκο. Το 1932 αποφασίζει να ξεκινήσει νομικές σπουδές στην Γκουανταλαχάρα, αναγκάζεται όμως να διακόψει λόγω μιας απεργίας διαρκείας στο πανεπιστήμιο.

■ Το 1935 μετοικεί στην Πόλη του Μεξικού, όπου προσπαθεί να συνεχίσει τις σπουδές του, αλλά χωρίς επιτυχία. Σχετίζεται με λογοτεχνικούς κύκλους και αρχίζει να δημοσιεύει σε διάφορα λογοτεχνικά περιοδικά τα διηγήματά του, δεκαπέντε από τα οποία θα εκδοθούν το 1953 σε μια συλλογή με τον τίτλο «Ο κάμπος στις φλόγες», στην οποία θα προστεθούν αργότερα άλλα δύο. Το 1955 θα εκδοθεί το μυθιστόρημά του με τον τίτλο «Πέδρο Πάραμο». Δεν θα εκδώσει τίποτα άλλο μέχρι τον θάνατό του.

■ **Πεθαίνει** στις 7 Ιανουαρίου 1986. Το συγγραφικό του έργο, παρά τη μικρή του έκταση, τον κατατάσσει μεταξύ των σημαντικότερων συγγραφέων του 20ού αιώνα.